

ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE
WOJEWODY MAZOWIECKIEGO
z dnia *13 grudnia* 2017 r.
w sprawie nadania nazwy ulicy

Na podstawie art. 6 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. poz. 744 oraz z 2017 r. poz. 1389) zarządza się, co następuje:

§ 1. Zmienia się dotychczasową nazwę ulicy położonej w m. st. Warszawie z Józefa Szymańskiego na Wojciecha Ziemińskiego.

§ 2. Wykonanie zarządzenia powierza się Prezydentowi m. st. Warszawy.

§ 3. Zarządzenie podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego i wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Uzasadnienie

W dniu 2 września 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. poz. 744), zwana dalej „ustawą”. Ustawa została zmieniona ustawą z dnia 22 czerwca 2017 r. o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. poz. 1389).

Zgodnie z brzmieniem art. 6 ust. 1 ustawy, obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniające osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny lub propagujące taki ustrój w inny sposób, właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego zmienia w terminie 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. Stosownie do art. 1 ust. 2 ustawy za propagujące komunizm uważa się także nazwy odwołujące się do osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących represyjny, autorytarny i niesuwerenny system władzy w Polsce w latach 1944-1989.

Na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy w przypadku niewykonania obowiązku przez właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego, wojewoda wydaje zarządzenie zastępcze, w którym nadaje nazwę zgodną z art. 1 ustawy w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym upłynął termin na podjęcie działań przez organ jednostki samorządu terytorialnego.

Rada m.st. Warszawy nie wykonała ustawowego obowiązku i nie dokonała zmiany nazwy ulicy Józefa Szymańskiego. Wojewoda zwrócił się, w trybie art. 6 ust. 3 ustawy, do Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu o wydanie opinii potwierdzającej niezgodność nazwy obowiązującej w dniu wejścia w życie ustawy z art. 1 (pismo z dnia 24 listopada 2017 r. znak WNP-I.40.659.2017.KS). Na mocy art. 6 ust. 3 w związku z art. 2 ust. 3 ustawy oczekiwanie na opinię wstrzymuje bieg terminu

na wydanie zarządzenia zastępczego. Opinia IPN wpłynęła do organu nadzoru w dniu 6 grudnia 2017 r. (pismo z dnia 6 grudnia 2017 r. znak BUW-940-229(4)/17).

W ocenie Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu nazwa ulicy Józefa Szymańskiego wypełnia normę art. 1 ustawy.

Józef Szymański (1899-1942) – działacz komunistyczny, z zawodu tramwajarz, ukrywający się pod pseudonimami Józiek i Ziutek. Był rodowitym warszawiakiem. Należał do Komunistycznej Partii Polski (KPP) i Polskiej Partii Robotniczej (PPR), będąc w tej ostatniej pracownikiem technicznym Komitetu Centralnego. W jego mieszkaniu przy ul. Jaworznianej 4a mieściła się tajna drukarnia „Trybuny Wolności”. Aresztowany w dniu 29 września 1942 r., zginął w dniu 16 października 1942 r. wśród 50 powieszonych więźniów Pawiaka. Egzekucja ta spowodowana była odwetem za wysadzenie tydzień wcześniej torów kolejowych na wszystkich sześciu wlotowo-wylotowych liniach węzła warszawskiego.

Stosownie do brzmienia art. 1 i 6 ust. 1 ustawy wskazać należy, że podstawowym jej założeniem było skuteczne wyeliminowanie z przestrzeni publicznej nazw propagujących symbole ustrojów totalitarnych, przy poszanowaniu miejsc pochówku, grobów i cmentarzy, a także własności prywatnej. Przedsięwzięcie zmiany nazw jest jednym z elementów polityki historycznej, jako kategorii historii służącej kształtowaniu świadomości historycznej społeczeństwa, w tym świadomości gospodarczej i terytorialnej oraz wzmocnieniu publicznego dyskursu o przeszłości w kierunku pielęgnowania więzi narodowych niezależnie od bieżącej polityki państwa. Polityka historyczna dotyczy interpretacji faktów, bytów i zdarzeń oraz jest rozpatrywana w kategoriach racji stanu społeczeństwa i narodu, jako element mający charakter długofalowy i stanowiący fundament państwa.

Na mocy art. 6 ust. 2 i 3 ustawy organ nadzoru jest zatem zobligowany do wydania zarządzenia zastępczego dokonującego zmiany nazwy ulicy z Józefa Szymańskiego na Wojciecha Ziemińskiego.

Wojciech Ziemiński (1925 - 2001) – polski działacz społeczny i katolicki, uczestnik opozycji politycznej w okresie PRL.

W czasie II wojny światowej brał udział w konspiracji w podziemnych organizacjach „Pobudka” i „Walka”. W 1942 r. podjął próbę przedostania się do armii polskiej na zachodzie, został zatrzymany przez Niemców i osadzony w obozie pracy w Karlsruhe. W 1945 r. przedostał się do Wielkiej Brytanii, służył w Polskich Siłach Zbrojnych na Zachodzie.

W 1956 r. rozpoczął działalność w Klubie Inteligencji Katolickiej i Klubie Krzywego Koła. W 1965 r. był przez cztery miesiące tymczasowo aresztowany bez przeprowadzenia postępowania sądowego. W 1971 r. skazano go na karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, po tym jak przeprowadził dla harcerzy wykład poświęcony wschodnim granicom Polski. Przez kolejne lata organizował inicjatywy na rzecz obchodów rocznic niepodległościowych, jak i organizowania nabożeństw patriotycznych. W 1975 r. podpisał List 59, protest przeciwko zmianom w Konstytucji PRL, wprowadzającym zapis o wiecznym sojuszu z ZSRR. Należał do inicjatorów Listu 14, w którym autorzy sprzeciwiali się represjom stosowanym wobec uczestników wydarzeń

z czerwca 1976 r. Był jednym z założycieli Komitetu Obrony Robotników, a także jednym z inicjatorów Ruchu Obrony Praw Człowieka i Obywatela. Za zorganizowanie 11 listopada 1979 r. obchodów Święta Niepodległości skazany został na karę trzech miesięcy pozbawienia wolności.

Od 1980 r. działał w Komitecie Obrony Więźniów Politycznych, w 1981 r. sygnował deklarację Klubów Służby Niepodległości. W kwietniu 1982 r. został zatrzymany, zwolniono go po siedmiu miesiącach. Kontynuował działalność opozycyjną w ramach niewielkiego ugrupowania pod nazwą Kongres Solidarności Narodu. W 1989 r. był jednym ze współzałożycieli Niezależnego Komitetu Historycznego Badania Zbrodni Katyńskiej. Prowadził aktywną działalność na rzecz upamiętnienia ofiar zbrodni sowieckich i komunistycznych. W latach 1991–2000 przewodniczył radzie Fundacji Poległym i Pomordowanym na Wschodzie, a w okresie 1993–2000 był przewodniczącym rady Polskiej Fundacji Katyńskiej.

Na podstawie art. 5 ustawy pisma oraz postępowania sądowe i administracyjne w sprawach dotyczących ujawnienia w księgach wieczystych oraz uwzględnienia w rejestrach, ewidencjach i dokumentach urzędowych zmiany nazwy dokonanej na podstawie ustawy są wolne od opłat, zaś zmiana nazwy dokonana na podstawie ustawy nie ma wpływu na ważność dokumentów zawierających nazwę dotychczasową.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego. Termin wejścia w życie zarządzenia, ze względu na ważny interes państwa i przytoczoną wyżej argumentację, dotyczącą podstawowych założeń ustawy, oraz z uwagi na bezczynność Miasta w zakresie zmiany nazwy, czyni zadość zasadom demokratycznego państwa prawnego, o których mowa w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1523).

Jednocześnie, na podstawie art. 6 ust. 4 i art. 3 ust. 4 ustawy w związku z art. 98 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875), pouczam, że na zarządzenie zastępcze Miastu przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od dnia doręczenia, wnoszona za pośrednictwem organu, który skarżone zarządzenie wydał.

WOJEWODA MAZOWIECKI

Zdzisław Szipiera

